

horses. Svět koní

Časopis chovatelův a milovníků koní na Slovensku

Číslo 4/2014

PF 2015

ISSN 1338-3019

Chovatelia koní Bytča - Pšurnovice v spolupráci s primátorom mesta Bytča poriadajú v Bytči pri kaplnke 4. januára 2015

FURMANSKÚ SÚŤAŽ ZRUČNOSTI OVLÁDANIA KONSKÝCH ZÁPRAHOV

Program:

9.30 - Otvorenie, 10.00 - Furmanský slalom, 11.00 - Ovládateľnosť v klade,
12.30 - Ťažký ťah, 14.00 - Vyhodnotenie súťaže

Počas celej súťaže občerstvenie: guláš, pivo a káva.
Vstupné dospelí: 1,00 EUR. Deti vstup zdarma.

SVET KONÍ

časopis chovateľov
a milovníkov koní,
časopis pre kontrolu
úžitkovosti chovu koní.

Ročník 13, Číslo 4/2014

Vydavateľ:
Zväz chovateľov koní
na Slovensku
Moravecká 32, 951 93
Topoľčianky
IČO 34 125 035

Šéfredaktor:
Ing. Lenka Polyaková

Tlač:

novoprint

Grafická úprava:
Ing. Ivan Kido

Vychádza 4x ročne.

Predplatné + poštovné:
4 čísla 9,04 EUR

Cena priamy predaj:
1,66 EUR

Členovia ZCHKS zdarma.

Registrované MK SR.
Reg. číslo:
IČV 5551/19

Distribúcia:
ZCHKS
tel. +421 97 680 15 59
email: svetkonim@horses.sk

Foto na obálke:
Vytipovanie K&L Topoľčianky
na výstave K&L 2014
Autor: I. Kido

Dátum vydania: 20. december 2014

Svet koní 4/2014

OBSAH

INFOSERVIS 2

VÝKONNOSTNÉ
SKÚŠKY 3

JESENNÉ BONITÁCIE
KONÍ 6

CENTRÁLNA EVIDENCIA
KOŇOVITÝCH ZVIERAT 8

ŠAMPIONÁT MLADÝCH
KONÍ A PONY 2014 10

VÝBĚR HŘEBCŮ
DO PLEMENITBY
PK SLOVENSKÉHO
TEPLOKREVNÍKA V ČR 12

VÝSTAVA MORAVSKÉHO
TEPLOKRVNÍKA -
TĚŠÁNKY 14

ŠPECIALIZOVANÁ
VÝSTAVA KONÍ PLEMENA
NONIUSA - MEZŐHEGYES 15

ROZHOVOR 16

PREDSTAVUJEME 17

ŽREBČINEC NITRA 18

HISTORICKÝ VÝVOJ
ZUBADIEL 20

MAJSTER RANČA 2014
- MALÝ LAPÁŠ 25

FURMANSKÉ SÚŤAŽE -
VYHODNOTENIE 2014 27

Ani sme sa nenazdali a už máme za sebou ďalšiu chovateľskú a športovú sezónu. Ustal zhon z pretekov, z podujatí a opäť začal „zhon“ - ale vianočný. Celý náš život je jedna dlhá cesta, ktorá plynie akosi rýchlo, je plná zákrut, stúpaní a vzostupov. Máme ale šťastie, že našimi spoločníkmi sú krásne ušľachtilé zvieratá - kone, ktoré nás naplňujú energiou na tejto našej ceste.

Prežívame s nimi radosť a starosť intenzívnejšie, pretože s nimi trávim viac času ako s našimi najbližšími. Stále sme v očakávaní či naša voľba rodičovského páru bola správna. Tešíme sa i z malých úspechov. Neúspech ospravedľňujeme, že sme ešte málo pracovali a opätovne čakáme na výsledok. Je to jeden veľký kolotoč, v ktorom stále niečo končí a niečo začína.

Práve v tomto vianočnom období, keď hodnotíme naše úspechy a neuskutočnené plány, by sme mali viac času venovať rodinám a priateľom, aby sme prežili a doplnili sa láskou a pokojom, ktorý nám veľakrát v našom konaní chýba.

Nechcem v týchto riadkoch hodnotiť aktivity nášho zväzu, vyzdvihovať jeho činnosť, to všetci dobre vieme a cítime. Chcem iba zaželať všetkým, aby mohli pocítiť radosť a spokojnosť s prácou a komunikáciou s našou chovateľskou organizáciou.

Chcem Vám všetkým a aj Vaším najbližším zaželať pokojné prežitie vianočných sviatkov, veľa pohody v kruhu najbližších a pokojnejší rok 2015.

Marko Halo

Správa zo zasadaní predstavenstva

Predstavenstvo ZCHKS počas roka 2014 zasadalo štyrikrát. Na svojich zasadaniach riešilo nasledovné okruhy:

- Príprava ČS
- Zabezpečenie zmien v OR na základe výsledkov ČS
- Plán činnosti na rok 2014
- Cenový výmer na rok 2014
- Spôsob vyplácania odmien pre členov hodnotiacich komisií
- Hospodárenie ZCHKS
- Konštituovanie nových Rád PK plemien v kompetencii ZCHKS
- Prehodnotenie odchovní mladých kobýl
- Zabezpečenie výstav AX 2014 a Kôň 2014, ostatných regionálnych výstav a šampionátu ST
- Odpredaj prekážkového materiálu
- Vstup ZCHKS do SPOK
- Možnosť vytvorenia OZ na podporu niektorých projektov v rámci chovu koní (výstavy, šampionát, publikačná činnosť)
- Priebežne prijímanie nových členov

Plemenitba

Opätovne upozorňujeme všetkých majiteľov plemenných žrebcov na povinnosť zaslať žiadosť o výber pre rok 2015 na adresu ZCHKS. Tlačivo „Žiadosť o výber na rok 2015“ sa nachádza na www.horses.sk. V prípade, že nie ste spokojní s fotografiou Vášho žrebca v Katalógu žrebcov, zašlite na adresu zchks@horses.sk nové foto v elektronickej podobe. Plemenným žrebcom tých majiteľov, ktorí neodovzdali Pripúšťacie registre za rok 2014 nebude udelený výber pre rok 2015. U žrebcov zaradených do plemenitby v roku 2014 (na základe VS alebo vlastnej výkonnosti) je potrebné doložiť stanovenie DNA typu (u teplokrvných žrebcov RTG). Bez predloženia DNA im výber nebude zatiaľ udelený.

Kalendár akcií na rok 2015

Žiadame všetkých organizátorov akcií súvisiacich s koňmi (výstavy, furmanské preteky, dni koní, zvody), aby termíny podujatí zaslali na adresu ZCHKS. Na základe Vašich hlásení bude vytvorený centrálny kalendár na rok 2015, v ktorom budú zahrnuté podujatia (NŽ Topolčianky, ZCHKS, Závodisko Bratislava, významné podujatia v okolitých krajinách).

Teplokrvné žrebce a žrebce plemena furioso

Na základe predvýberov, ktoré sa uskutočnili v mesiacoch apríl - máj 2014, boli predvybrané štyri žrebce pre populáciu ST a šesť žrebcov plemena furioso a moravský teplokrvnik. Počas 80-dňového testu bolo niekoľko žrebcov vyradených. Výkonnostných skúšok konaných 14. októbra 2014 v jazdeckom areáli Čierna Voda sa nakoniec skúšok zúčastnili štyri žrebce (dva žrebce plemena holštýn, jeden žrebec ST a jeden žrebec plemena furioso). Hodnotiacia komisia na VS pracovala v zložení: Ing. Franišek Grác, Ing. Zdeněk Müller, CSc., MVDr. Michal Hollý, Ing. Eva Mlyneková, PhD., a Ladislav Karásek.

Vítazom skúšok sa stal žrebec Colour Diamond v majetku JK Slávia SPU Nitra. VS pre zranenie nedokončil žrebec Furioso XXX-16 Čardáš G (krívanie). Podmienkou zaradenia do chovu po úspešnom absolvovaní VS je predloženie RTG vyšetrení.

Colour Diamond

Meno koňa: Colour Diamond	Nar.: 7. 5. 2010
Farba: vybeľujúci beluš	Zákl. miery: 175 / 167 / 190 / 21,5
Chovateľ: Nemecko	Plemeno: holš.
Majiteľ: JK SPU Nitra	Pohlavie: žrebec

Cassini I (holš.)	Capitol (holš.)
	Wisma (holš.)
Thetis C (holš.)	Corrado I (holš.)
	Isabell 34 (holš.)

Celkové hodnotenie	Počet bodov	Celk. koef.	Spolu	Výsledná trieda
A: Typ a pohl. výraz	8,46	1	8,46	Elita
B: Exteriér	8,12	1	8,12	
C: Výkonnosť	8,44	3	25,31	
SPOLU		5	8,38	

Piaf 11/10

Meno koňa: Piaf 11/10	Nar.: 18. 2. 2010
Farba: hnedák	Zákl. miery: 173 / 164 / 195 / 21,5
Chovateľ: Dr. S. Magál, Chorvátsky Grob	Plemeno: slovenský teplokrvnik
Majiteľ: Dr. S. Magál, Chorvátsky Grob	Pohlavie: žrebec

271 Przedswit svrženský - 2	104 Przedswit X-73
	3-767 Gazela (Faharadscha - 3)
17 Časpal I-11 Čakanka	4378 Časpal I
	137 Przedswit XV-12

Celkové hodnotenie	Počet bodov	Celk. koef.	Spolu	Výsledná trieda
A: Typ a pohl. výraz	7,90	1	7,90	Trieda I.
B: Exteriér	7,87	1	7,87	
C: Výkonnosť	8,12	3	24,37	
SPOLU		5	8,03	

Cassal's Ahorn

Meno koňa: Cassal's Ahorn	Nar.: 18. 2. 2011
Farba: vybeľujúci beluš	Zákl. miery: 179 / 169 / 190 / 21,0
Chovateľ: Gottschalk E., Nemecko	Plemeno: holš.
Majiteľ: Kozák Luboš, ČR	Pohlavie: žrebec

Casall (holš.)	Caretino (holš.)
	Kira XVII (holš.)
Diana XXI (holš.)	Ahorn Z (han.)
	Taktik (holš.)

Celkové hodnotenie	Počet bodov	Celk. koef.	Spolu	Výsledná trieda
A: Typ a pohl. výraz	7,68	1	7,68	Trieda I.
B: Exteriér	7,73	1	7,73	
C: Výkonnosť	8,13	3	24,38	
SPOLU		5	7,96	

Príjemné prežitie vianočných sviatkov,
veľa zdravia, šťastia a úspechov
v novom roku želá ZCHKS

Celkové výsledky VS: žrebce slovenský teplokrvník a furioso

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Colour Diamond	2010	JK SPU Nitra	8,46	8,12	8,44	8,38	E
2.	Piaf 11/10	2010	Dr. Magál S., Chorv. Grob	7,90	7,87	8,12	8,03	I.
3.	Cassal's Ahorn	2011	Kozák L., ČR	7,68	7,73	8,13	7,96	I.
4.	Furioso XXX-16 Čardáš G	2010	Ing. Galatik P., Kroměříž, ČR	7,30	7,42	-	-	Opravné

Chladnokrvné kone

Výkonnostné skúšky chladnokrvných žrebcev a kobýl sa uskutočnili v Morovne 5. novembra a v Čiernej Vode 19. novembra 2014. V Morovne sa skúšok zúčastnili dva žrebce a päť kobýl, a v Čiernej Vode dve kobylky.

Výkonnostné skúšky v Morovne sa stretli s mimoriadnym záujmom chovateľskej verejnosti. Domáci (J. Mak a L. Vrecko) pripravili pre kone náročnú, ale korektnú dištančnú jazdu. Komisia v zložení: Ing. V. Šmelko, Ing. F. Grácz, V. Schmidt, M. Žabka, F. Rindoš vysoko hodnotila predvedené kone, o čom svedčia i výsledky. Na záver sa účastníci výkonnostných skúšok stretli v kultúrnom dome, kde sa uskutočnilo vyhodnotenie skúšok.

Pre chovateľov chladnokrvných koní na západnom Slovensku sa uskutočnili výkonnostné skúšky v Čiernej Vode. Skúšok sa zúčastnili dve kobylky. Komisia pracovala v zložení: Ing. F. Grácz, MVDr. E. Morvay, MVDr. Š. Babik. Pri dištančnej jazde sa kobyla Paloma v majetku MVDr. L. Škovránka zranila a nemohla pokračovať v skúške ovládateľnosti a ťažkom ťahu. Uvedené disciplíny absolvuje do konca roku 2014. V rámci výkonnostných skúšok absolvoval dištančnú jazdu i žrebec plemena nonius Nonius XVI-7 Rudo, ktorý absolvoval „Typ“, „Exteriér“ a „Drezúru pod sedlom“ počas VS teplokrvných žrebcev 14. 10. 2014.

Celkové výsledky VS

- Morovno - chladnokrvné žrebce

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	ZS-10 Pelé	2010	Mak J., Malá Čausa	8,47	8,25	8,22	8,27	E
2.	Ágon	2009	Balvan Š., Ďurďové	8,17	8,14	8,35	8,24	E

- Morovno - chladnokrvné kobylky

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Kiara	2010	Halás J., Nové Mesto n. Váhom	8,13	8,16	8,58	8,34	E
2.	TV I-17 Jura	2011	Veterník J., Příbovce	8,23	8,20	8,50	8,33	E
3.	TV I-9 Kola	2010	Veterník J., Příbovce	8,47	8,07	8,42	8,28	E
4.	Merida	2009	Kubelák Z., Bánovce n. Bebravou	7,90	7,99	8,55	8,22	E
5.	Adéla	2009	Halás J., Nové Mesto n. Váhom	7,93	7,78	8,52	8,12	E

- Čierna Voda - chladnokrvné kobylky

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	PE- 43 Rajka	2011	Dr. Magál S., Chorv. Grob	8,07	7,68	8,55	8,10	E
2.	Paloma 53/11	2011	MVDr. Škovránek L., Senec	8,07	7,82	nevyh.	-	opravné

- Čierna Voda - žrebec nonius

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Nonius XVI-7 Rudo	2011	Čambal J., Ivanka pri Dunaji	7,63	7,66	8,28	7,88	I.

Teplokrvné kobylky a kobylky plemena furioso

V rámci bonitácie koní ŠCH plemena furioso v Motešiciach sa uskutočnili výkonnostné skúšky kobýl plemena furioso a slovenský teplokrvník. Výkonnostných skúšok sa zúčastnilo sedem kobýl, z toho 3 predstaviteľky plemena furioso a 4 kobylky slovenského teplokrvníka. Vo všeobecnosti je nutné konštatovať, že niektoré kobylky mali nedostatky v type i exteriéri, o čom svedčia i nižšie známky.

Celkové výsledky VS - Motešice - kobylky ST a furioso

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Polárka	2010	Dr. Magál S., Chorv. Grob	7,78	6,78	7,77	7,49	I.
2.	Catalin XI-30 Oxana	2009	Dr. Magál S., Chorv. Grob	8,17	7,56	8,04	7,97	I.
3.	Furioso XXV-43 Romajka	2011	Dr. Magál S., Chorv. Grob	8,33	8,01	7,78	7,94	I.
4.	Gidran XXI-2 Ružena	2011	Dr. Magál S., Chorv. Grob	7,83	7,67	8,00	8,00	I.
5.	Nany 318/10	2010	Jankovičová G., Prievaly	7,60	7,04	7,68	7,54	I.
6.	Puma 9/10	2010	Dr. Magál S., Chorv. Grob	7,67	7,47	7,76	7,68	I.
7.	Rapsodia 3/11	2011	Dr. Magál S., Chorv. Grob	7,60	7,26	7,81	7,66	I.

V stredisku chovu koní spoločnosti Wavo Horses v Moštenici sa uskutočnili výkonnostné skúšky kobýl populácie slovenský teplokrvník. Kone nesúce meno „Wavo“ dosiahli za posledné dva roky niekoľko pozoruhodných výsledkov. Výkonnostných skúšok sa zúčastnilo šesť kobýl, ktoré potvrdili vysokú latku koní pochádzajúcich z tohto chovu.

Celkové výsledky VS

- Moštenica - kobylky ST

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Chica Wavo	2010	Wavo Horse, s. r. o., P. Ulany	7,80	7,70	8,40	8,14	E
2.	L' Mour Wavo	2010	Wavo Horse, s. r. o., P. Ulany	8,10	8,00	8,20	8,12	E
3.	Wavo Chimera	2011	Wavo Horse, s. r. o., P. Ulany	8,30	8,00	8,00	8,00	I.
4.	Vavo Laura	2011	Wavo Horse, s. r. o., P. Ulany	7,90	7,60	8,15	8,00	I.
5.	Wavo Fatima	2011	Wavo Horse, s. r. o., P. Ulany	7,40	7,50	7,70	7,60	I.
6.	Orfanda	2010	Jamrich J., Hyd. farma Bošany	7,30	7,20	7,35	7,32	I.

SŠP

V spoločnosti Roľan, s. r. o., Nová Baňa sa uskutočnili výkonnostné skúšky kobýl SŠP. Skúšky absolvovali tri kobylky, ktorých dobrú pripravenosť komisia hodnotila kladne.

Celkové výsledky VS

- Veľké Pole - kobylky SŠP

PČ	Meno koňa	Nar.	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Trieda
1.	Cedra	2008	Jasoň, s. r. o., Nová Baňa	7,90	7,70	7,65	7,71	I.
2.	Dolly	2010	Roľan, s. r. o., Nová Baňa	8,30	7,96	8,00	8,10	E
3.	Dafné	2010	Roľan, s. r. o., Nová Baňa	8,10	7,90	7,80	7,87	I.

JESENNÉ BONITÁCIE KONÍ

ZCHKS ako uznaná chovateľská organizácia zabezpečuje ako odborný garant bonitácie v chránenom chove norika muránskeho v Dobšinej a v ŠCH furiosa v Motešiciach. Po dlhšej odmlke o bonitáciu požiadal i chov SŠP na Velkom Poli.

Dobšiná

Za mimoriadne nepriaznivého počasia sa uskutočnila bonitácia ŠCH norika muránskeho typu v Dobšinej. Komisii v zložení: prof. Ing. M. Halo, PhD., MVDr. Š. Karahuta, MVDr. M. Pavlak, Ing. F. Grác, Ing. E. Mlyneková, PhD., bolo predvedených tridsaťšesť norických kobýl, štyri huculské kobyly, štyri norické žrebce a dvadsaťpäť žriebät z ročníka 2014. Vynikajúca kondícia, dobrý zdravotný stav, ustajňovacie priestory, testácia norika muránskeho vo furmanských súťažiacich, exporty do Poľska a ČR svedčia o etablovaní sa plemena v stredoeurópskom priestore.

Motešice, Cetuna

Bonitácia chráneného chovu koní plemena furioso začala v odchovni mladých žrebčov v objekte Cetuna prehliadkou jej ustajňovacích priestorov. Komisia pracovala v zložení: Ing. P. Görözdi, Ing. F. Grác, Ing. K. Žiaková, Ing. E. Féherváry a MVDr. V. Tabiš. S komisiou spolupracovali: doc. PhDr. S. Magál, CSc., MVDr. S. Polakovič, L. Karásek. Predvedených bolo: 9 žrebčov z ročníka 2012, 9 žrebčov z ročníka 2013, 7 žrebčov - odstav 2014. Z predvedených žrebčov komisia vyradila: Catalin XIII-5 Sokol (exteriér, fundament), Furioso XXX-20 Samuraj (exteriérové nedostatky), Kasr El Nil II-2 Silván (exteriérové nedostatky). Komisia konštatuje zlý kondičný stav odstavu žrebčov z roku 2014. V prípade neriešenia uvedeného problému to môže mať fatálne následky na rastové parametre ročníka 2014. Z dorastu 2012

boli predvedené žrebce Catalin IX-16 Saigon, Catalin IX-18 Spartak, Catalin XIII-6 Safír. Žrebec C IX-18 bol vyradený z dôvodu slabšieho typu a pohlavného výrazu. Pri žrebcoch C IX-16 Saigon a C XIII-6 Safír komisia odporúča počkať do bonitácie na jar 2015.

Po skončení bonitácie v Cetuni sa komisia presunula do Motešíc, kde na štvrtom dvore boli najskôr predvedené plemenné žrebce v počte 5 ks. V zemskom chove a v zmluvnej držbe pôsobí 10 plemenných žrebčov. Ďalej bolo predvedených 34 plemenných kobýl, z toho 2 kobyly v zmluvnej držbe (Ludvik Bavorský), 2 kobyly získané nákupom zo zemského chovu bez výkonnostných skúšok, dorast kobýl z ročníkov 2013, 2012 v počte 19 ks a odstav kobýl z roku 2014 v počte 6 ks. Šesť kobýl po VS je testovaných vo vyššom stupni výcviku. Kondičný stav koní v odchovnom zariadení Cetuna ako aj kondičný stav v Motešiciach je dobrý až na kategóriu odstav 2014. Je potrebné venovať zvýšenú pozornosť tejto kategórii. V súvislosti s pripárovacím plánom na rok 2015 komisia odporúča využitie plemenných žrebčov 3710 Gidran XXI Jerevan a 3775 Furioso XL Móric. Súčasťou bonitácie koní boli aj výkonnostné skúšky 6 kobýl.

Velké Pole

Na požiadanie vedenia spoločnosti Roľan, s. r. o., Nová Baňa sa uskutočnila bonitácia v chove SŠP. Komisii v zložení: prof. Ing. M. Halo, PhD., Ing. F. Grác, Ing. E. Mlyneková, PhD., a Ing. J. Kovalčík boli predvedené 4 plemenné žrebce, 20 plemenných kobýl základného stáda, 3 kobyly v rámci VS (Cedra, Dafné, Dolly) a do predvýberu jeden žrebec (Fabian). Kondičný stav plemenných žrebčov sa oproti bonitácii v auguste výrazne zlepšil. Došlo k náprave pri korektúrach koní. Komisia kladne hodnotí rozdelenie stáda na plemenné jadro a ostatné kobyly využívané v argoturistike. Kondičný stav celého stáda

kobýl je na dobrej úrovni. Stav ustajňovacích priestorov žrebčov a kobýl je vyhovujúci. V súvislosti s reprodukciou v roku 2015 je potrebné zabezpečiť plemenného žrebca welsh pony „B“ formou výmeny na 1 - 2 pripúšťacie sezóny. Komisia navrhuje rokovať s Hřebčincom Tlumačov (resp. Písek) o možnej výmene. Od 1. 2. 2015 je potrebné venovať zvýšenú pozornosť plemennému jadrú a zabezpečiť pripúšťanie v prvej ruji po pôrode na 7. - 9. deň. V rámci bonitácie sa uskutočnili výkonnostné skúšky troch kobýl (Dafné, Dolly, Cedra), výsledky ktorých sú uvedené v sumáre VS koní plemien za rok 2014. Žrebec Fabian bol zaradený do testu na rok 2015. V súvislosti s realizáciou možného prenájmu plemenného žrebca komisia navrhuje návštevu Hřebčince Tlumačov (resp. Písek) do konca roku 2014.

Prehliadky chovov koní plemena furioso

Na požiadanie chovateľov koní plemena furioso: Suelin, s. r. o., Bukovec pri Myjave; SHR Ing. K. Žiaková (Hrašné) a Margitin dvor Častá sa uskutočnili prehliadky v chovoch, v ktorých má vysoké zastúpenie plemeno furioso. Komisia v zložení Ing. F. Grác, Ing. P. Görözdi a doc. PhDr. S. Magál, CSc., postupne zhodnotila hore uvedené chovy.

Suelin, s. r. o., Bukovec pri Myjave predviedol k bonitácii plemenného žrebca 3814 Furioso XL Víťaz, pätnásť kobýl plemena furioso a dorast furioso v počte 14 koní. V rámci bonitácie boli predvedené i mladé žrebce Catatlin IX-14 Nabuk, Catalin IX-15 Váňa a Furioso XXXIV-8 Blackberry. Žrebce sa narodili v rámci projektu prihraničnej spolupráce, v ktorej si Slovensko a Česká republika navzájom umožnili pripúšťať vybranými žrebcami. Všetky tri žrebce sa zatiaľ javia veľmi nádejne a komisia ich odporúča k predvýberu v roku 2015. Na záver majiteľa Suelin, s. r. o., Bukovec pri Myjave prezentovali kolekciu plemena norik muránsky. Od poslednej prehliadky chovu v roku 2013 došlo k skvalitneniu ustajňovacích priestorov (rekonštrukcia maštale) a ku konsolidácii základného stáda.

SHR Ing. Katarína Žiaková prezentovala v obci Hrašné (okr. Myjava) štyri plemenné žrebce, trinásť plemenných kobýl a pätnásť koní - dorast. Všetky predvedené kone boli v dobrej kondícii. Potešiteľné sú reprodukčné ukazovatele (trinásť žrebných kobýl).

V Margitinom dvore Častá bol predvedený plemenný

JESENNÉ BONITÁCIE KONÍ

žrebec 3801 Przedswit XXXIII Chokolade, 7 kobýl plemena furioso a 2 kone - dorast. Na základe posúdenia žrebca Gidran XXIII-I Campari bolo majiteľke doporučené počkať s rozhodnutím o prípadnej kastrácii žrebca do marca 2015. Jednou z možností zaradenia sú i VS - mnohostranné.

Dovoz žrebca

V súvislosti s rozšírením krvnej základne v populácii norika muránskeho na základe predchádzajúceho stretnutia slovenských zástupcov a predstaviteľov rakúskych chovateľov norikov v Stadl-Paure komisia v zložení: Ing. V. Šmelko, Ing. F. Grác a Ing. E. Kovalčík, PhD., navštívila rakúsky Maishofen - centrálné sídlo Zväzu chovateľov norika v Rakúsku. Zo šiestich ponúknutých žrebčov komisia vybrala žrebca

Steinberg Vulkan XVII

(nar. 2006, miery: 163 - 173 - 192 - 23,5).

Stock Vulkan XVI	Stern Vulkan XV	Stubach Vulkan XIV
	Dreh-Luzia	Platon-Elsa
Plunder-Romy St.Pr.	Krass Diamant XIII	Zeder Schaunitz XIV
		Präses-Herta
	Calembourg-Ramona	Matthias Diamant XII
		Angelika-Mitzi
		Mayerhof Vulkan XIV
		Rebecca

Vážení chovatelia koňovitých zvierat,

Plemenárske služby SR, š.p. na základe poverenia MPRV SR od januára 2013 vedú Centrálny register koňovitých zvierat, prvotnej registrácie údajov koňovitých zvierat, vrátane spracovania údajov o jednotlivých pohyboch - premiestnení všetkých koňovitých zvierat a zároveň sú poverené predajom veterinárnych transpondérov (mikročipov) slúžiacich na trvalú identifikáciu koňovitých zvierat, vrátane čítacieho zariadenia - „systém elektronických identifikátorov“.

Máme za sebou takmer dva roky činnosti a radi by sme Vás informovali o doterajších skúsenostiach a novinkách, ktoré sme postupne dopracovávali do systému evidencie koňovitých zvierat. Každá nová vec prináša so sebou začiatkové úskalnia, ale domnievame sa, že sa nám to spoločne podarilo úspešne zvládnuť

Ako viete, technicky zabezpečuje túto činnosť vysunuté pracovisko PS SR, š.p. - Centrálny register hospodárskych zvierat v Topolčiankach, ktoré so svojim odborným zamestnancom štandardne zabezpečuje každodennú rutinnú činnosť. Táto sa okrem iného týka evidencie koňovitých zvierat:

- príjem, kontrola a zápis údajov jednotlivých vlastníkov a držiteľov koňovitých zvierat,
- samotných údajov koňovitých zvierat (a to prvotná registrácia, následné premiestnenia) prijatých na pracovisku CEHZ od jednotlivých chovateľov,
- zaznamenávanie odkontrolovaných údajov do systému pre evidenciu koňovitých zvierat - modul kone,
- registrácia nových chovov a ich vlastníkov s chovom koňovitých zvierat, doregistrovanie druhu - kone na už existujúcej farme.

Počas postupnej administrácie dát prebiehali úpravy a testovanie úprav v module pre evidenciu koňovitých zvierat, analýzy úprav modulu, databázových štruktúr pre ďalšie funkcionality modulu. V rámci modulu boli vytvorené a zapracované nové stránky pre koňovité zvieratá a to priamo v aplikácii CEHZ:

- na novej stránke „PRESUNY KONÍ“ pribudla možnosť podľa zadaných kritérií vyhľadávať všetky potrebné informácie o presunoch koňovitých zvierat. Presuny koní sú k dispozícii v časti „Výstupné zostavy - Základné zostavy kone“.
- nové stránky - „MAJITELIA KONÍ“ - ponúkajú všetky potrebné informácie o jednotlivých majiteľoch koní. Zapracované sú v časti „Výstupné zostavy - Základné zostavy kone - Majitelia koní - fyzické osoby / Majitelia koní - spoločnosti“.
- nová stránka „STRATY KONÍ“ sprístupňuje všetky informácie, ktoré potrebujete získať alebo vedieť o strate, utratení, zabíjaní a úhyne koňovitých zvierat. Uvedené informácie sú sprístupnené v časti „Výstupné zostavy - Základné zostavy kone“.

Tiež sa nám podarilo vytvoriť nové stránky pre koňovité zvieratá v aplikácii „Prístup farmára“:

- vylepšená stránka „KONE“ na konkrétnej farme. Na tejto stránke v časti „Farmy a zvieratá - moje farmy a zvieratá

- detail farmy“ - tlačidlo „Kone“ má chovateľ možnosť podľa zadaných kritérií vyhľadávať a detailne prezerať potrebné informácie o evidovaných koňoch na svojej farme a ich jednotlivých majiteľoch.

- PRESUNY KONÍ, ako aj ostatných druhov zvierat, ktoré sa týkajú registrovaných fariem konkrétneho majiteľa má chovateľ si možnosť prezerať v časti „Farmy a zvieratá - Moje farmy a zvieratá - detail farmy“ - tlačidlá „Prísuny zvierat“ a „Odsuny zvierat“.

- na novej stránke „OSTATNÉ KONE“ majú chovatelia možnosť vyhľadať základné informácie o akomkoľvek koňovitom zvierati evidovanom v Centrálny evidencii. Stránka je dostupná v časti „Farmy a zvieratá“.

Prístup farmára - Kone na Vašej farme

Pre doplnenie obrazu uvedieme aj pár číselných údajov. Od začiatku roka 2014 bolo na pracovisku CEHZ prijatých a zároveň aj z administrovaných 1 375 hlásení o prvotnej registrácii koňovitých zvierat, jednotlivých premiestnení a ostatných zmien. V súčasnosti evidujeme 3 265 aktívnych fariem s chovom koňovitých zvierat a 8 310 ks všetkých registrovaných koňovitých zvierat (z toho 7 858 ks živých). Od začiatku poverenia PS SR, š.p. a schváleného povolenia veľkodistribúcie mikročipov pre koňovité zvieratá (29.5.2010) na pracovisku CEHZ bolo vydistribovaných 2 920 ks mikročipov - ISOČIP v jednorazovom aplikátore.

Pracovisko CEHZ, na základe žiadostí chovateľov, zabezpečuje generovanie výpisov koňovitých zvierat určených pre rôzne účely, hlavne však pre potreby PPA, rozdelených podľa jednotlivých registrovaných majiteľov koní evidovaných v systéme CEHZ na danej farme za určité obdobie (ku konkrétnemu spätnému dátumu).

Veríme, že aj naďalej budeme spoločne úspešne zvládať zabezpečenie tejto činnosti a našou snahou je a aj do budúcnosti bude poskytnúť Vám ďalšie nové informácie zo systému Centrálny evidencie, ktoré Vám budú nápomocné vo Vašej chovateľskej práci.

Ing. Š. Ryba, PhD.

KOŇ

15. - 16. august 2015

EXPO CENTER
TRENČÍN

Deviatykrát sa majitelia štvor- až sedemročných koní stretli v Topolčiankach, aby si zmerali sily v ročníkovom porovnaní jednotlivých kategórií.

Na základe požiadavky chovateľov koní skupiny pony bol šampionát rozšírený o súťaž poní, ktorá sa uskutočnila ako dvojkolová súťaž formou hendikepu, kde pony do 130 cm súťažili na prekážkach nižších vždy o 10 cm oproti pony do 148 cm. Súťažilo sa podľa pravidiel platných pre pony. V 92-ročnej histórii jazdeckých súťaží v Topolčiankach mala špecializovaná pony súťaž v tomto roku premiéru. Súťaže sa zúčastnilo deväť jazdcov a koní plemien pony, čo je na slovenské pomery slušná účasť. Víťazkou prvého a druhého kola sa stala Romana Janáková s koňom Eliot. Po oprávnenom proteste, keď bolo zistené, že jazdkyňa nemá platnú licenciu (v danom roku štartovala na niekoľkých súťažiach v rámci celej SR), sa celkovou víťazkou Šampionátu pony stala Alexandra Machalová s koňom Tibet (kôň v majetku Ing. Z. Gánovskej). Druhé miesto obsadila Alexandra Machalová s kobyľou Etna. Tretie miesto obsadila Patrícia Luhová s kobyľou Gajlu. I napriek nepríjemnostiam okolo neoprávnenému štartu bolo zaradenie súťaží pony do šampionátu vnímané zo strany jazdcov a majiteľov koní plemien pony pozitívne.

Na základe celoročného vývoja v SJF pristupovali organizátori šampionátu k ročníku 2014 s určitými obavami. Početnosť v kategóriách štvor- až sedemročných koní, ktoré súťažili v roku 2014, dávala predpoklad skôr nižšiemu počtu súťažiacich. Štartová listina šampionátu nakoniec nenaplnila obavy organizátora, a ročník 2014 čo do početnosti štartového poľa v jednotlivých kategóriách možno považovať za jeden z najúspešnejších. Šampionátu sa zúčastnilo sedemdesiatosem koní.

Súťažilo sa tradične dvojkolovo, pričom pri štvorročných sa o víťazovi rozhodovalo v rozoskakovaní na nezvýšených prekážkach. Kategórie päťročných, šesť- a sedemročných koní čakalo rozoskakovanie na zvýšených prekážkach (šesť- a sedemročné kone súťažili formou hendikepu). Potešiteľným javom šampionátu bolo vysoké percento zástupcov populácie slovenského teplokrvníka v súťažiach (64 %).

Po otváracích súťažiach sa v sobotu predstavili jednotlivé kategórie v prvých kolách na výškach 105 cm pre štvorročné kone (14 štartujúcich, z toho desať koní ST), 110 cm pre päťročné kone (12 štartujúcich, z toho sedem koní ST), 120 / 125 cm pre šesť- a sedemročné kone (26 štartujúcich, z toho pätnásť koní ST).

Do druhého kola štvorročných koní v nedeľu nastúpilo všetkých štrnásť koní. Je potešiteľné, že prvé tri miesta obsadili predstavitelia ST, čím si zabezpečili i osobitnú prémie pre ST. Víťazom tejto kategórie stal MVDr. Ján Cigan s koňom Johny Cash z jazdeckého klubu JMC Lužany, ktorý je chovateľom i majiteľom koňa. Víťaz Johny Cash je po 4577 Weston (po Cassini II) z malopoľskej VS 614 Jasná / Jagna po angloarabskom 8403 Jam. Ako jediný absolvoval obe kolá i rozoskakovanie bez trestných bodov. Druhé miesto obsadil Patrik Maivald s kobyľou Polárka (TJ Žrebčín Motešice), kôň z chovu a v majetku Dr. S. Magála. Kobyla je po plemenníkovi 271 Przedwit svrženský - 2 z VS 1535 Tabu - 5 Tanečnica (po plnokrvnom Tabu). Kobyla absolvovala obe kolá bez trestných bodov, v rozoskakovaní jazdec vzdal. Tretie miesto obsadil Tomáš Kuchár s kobyľou Rimini 3 z JO Slávia STU Bratislava. Kobyla je po 4577 Weston Coldrex, z 1556 Romy po 4464 Denis. Chovateľom Rimini je spoločnosť JMC Lužany, jej majiteľom je Zdeno Kuchár, Spišská Nová Ves. Kobyla absolvovala obe kolá celkovo so štyrmi trestnými bodmi.

V kategórii päťročných koní sa v druhom kole predstavilo všetkých dvanásť súťažiacich z prvého kola. Víťazom otvorenej súťaže sa stal Patrik Čutka s kobyľou Wavo Chintia z JO Bellis Mitreco Banská Bystrica. Víťazná kobyla je z chovu i v majetku Wavo Horses, s. r. o., Pusté Uľany. Otcem kobyly je 2997 Aristo Z (po Artos Z), matkou je 3593 Charizma po westfálskom 2 Papillon. Kobyla Wavo Chintia absolvovala obe kolá bez trestných bodov, v rozoskakovaní dosiahla 6 trestných bodov. Druhé miesto obsadil Ján Cigan ml. s predstaviteľkou plemena nemecký športový kôň Zina B z JO Slovan Bratislava. Kobyla bola importovaná z Nemecka. V súčasnosti je v majetku Waltra Uľana. Otcem kobyly Zina B je plemenník Zento (po Quasimodo Z), matka Afke po Andiamo Z. Podobne ako víťazka absolvovala obe základné kolá bez trestných bodov. V rozoskakovaní získala 9 trestných bodov. Tretie miesto obsadil MVDr. Ján Cigan s kobyľou Roka z JMC Lužany. Chovateľom kobyly je spoločnosť Herbaton, s. r. o., Spišský Hrhov. Majiteľom je Ing. Ján Orinčák z Levoče. Kobyla je po plemenníkovi 4584 Casman Can (po Corlando), z matky 3916 Roberta po 3467 Robinson. Kobyla absolvovala základné kolá za štyri trestné body. V šampionáte ST je víťaz totožný s otvorenou súťažou. Druhé miesto obsadila tretia z otvorenej súťaže - kobyla Roka s Jánom Ciganom. Na treťom mieste skončil Maroš Kuchár s Calvadinom M, ktorý obe kolá absolvoval so štyrmi trestnými bodmi, ale s horším časom obsadil v otvorenej súťaži štvrté miesto. Calvadin M pochádza z chovu Michala Mackovjaka zo Spišskej Novej Vsi. Jeho majiteľkou je Katarína Urbanová z Bratislavy. Otcem žrebca je francúzsky žrebec Calvados (po Uriel), matka 4072 Cassiopeja je po 5039 Cassini I.

Z dvadsiatich šiestich koní v kategórii šesť- a sedemročných koní sa do rozoskakovania prebojovalo päť koní (z toho tri šesťročné). Vláňajšie prvenstvo obhájil Zdeno Kuchár dnes už so sedemročným valachom Cardinal, predstaviteľom populácie ST, rýchlejšim časom v rozoskakovaní. Cardinal je z chovu SHR František Hadušovský z Hodkoviec v majetku Alžbety Hadušovskej (Hodkovec). Cardinal je po plemenníkovi 4568 Casandro Z, jeho matkou je 4117 Rytmika po 4517 Radoslav. Druhé miesto obsadila Jana Brezovičová s kobyľou Werlin z JK Tatra Bratislava, ktorú na druhé miesto odsunul horší čas v rozoskakovaní. Šesťročná Werlin z chovu i v majetku Jany Brezovičovej z Bratislavy je predstaviteľkou ST po žrebcovi Eurocommerce Berlin (po 5039 Cassini I) z matky Wirina po 5049 Voltaire. Tretí v poradí skončil Zdeno Kuchár so šesťročným Lordesom. Chovateľom Lordesa je Dušan Hanuštiak z Banskej Bystrice, majiteľom je Zdeno Kuchár, Spišská Nová Ves. Lordes je po plemenníkovi 1072 Lordáno (po Lord) z matky SM-3421 Desdemona po 38 Diktant - 5. Výsledky otvorenej súťaže kopirovali i prémie pre predstavitelov ST.

Celkové výsledky šampionátu sú pre kone slovenského teplokrvníka mimoriadne priaznivé. Z piatich dekorovaných miest v jednotlivých kategóriách patria slovenskému teplokrvníkovi dve tretiny. Za túto štatistiku patrí obrovské poďakovanie všetkým slovenským chovateľom koní, ktorí to ešte „nezabrali“, a aj napriek nie najpriaznivejšej situácii sú ochotní kone so značkou „ST“ chovať. Z výsledkov dosiahnutých na Šampionáte 2014 vidno, že to má zmysel.

Poďakovanie patrí i spoluorganizátorovi podujatia - NŽ Topolčianky, š. p., ktorý vytvoril pre štartujúcich i divákov príjemné prostredie. V neposlednom rade patrí vďaka Slovenskej jazdeckej federácii, ktorá finančne podporila súťaž štvorročných koní, a spoločnosti Raň Palomino Bohunice, ktorá finančne zastrešila kategóriu päťročných koní.

FG, Foto: IK

VÝBĚR HŘEBCŮ DO PLEMENITBY PK SLOVENSKÉHO TEPLOKREVNÍKA V ČR

V pořadí již čtrnáctý ročník Výběru hřebců do plemenitby Plemenné knihy Slovenského teplokrevníka v ČR se uskutečnil 21. - 22. 11. 2014, premiérově v Mněticích v areálu ERC, s. r. o.

Z původně přihlášených 30 dvouletých hřebců se k předvedení dostavilo 18 adeptů na udělení základního výběru do plemenitby. Tento základní výběr opravňuje hřebce k jednoletému působení v plemenitbě (tj. v roce 2015), u zvláště hodnotných hřebců může být rozhodnutím Rady plemenné knihy tento výběr prodloužen o jednu připouštěcí sezonu.

18 hřebců se předvádělo první den nejprve na ruce na tvrdém podkladu a poté po oba dny v hale v pohybu a ve skoku ve volnosti. Víceru předvedení dává komisi možnost utvořit si co nejobektivnější názor na jednotlivé koně. Hodnocen byl původ a genetický přínos jedince, exteriér, mechanika pohybu, skokové schopnosti a také vnitřní vlastnosti (vlohy pro výkon, ochota k práci, charakter a temperament), prezentované hřebcem během všech předvedení.

Pětičlenná komise pracovala ve složení: prof. Ing. Marko Halo, PhD. (SVK), MVDr. Vít Holý, Ing. Dušan Vantroba, Ing. Jan Šíma a Alois Starosta. Kolekce hřebců byla tento rok silná co do počtu i kvality, vybrání těch opravdu nejlepších a potenciálně nejpřínosnějších tedy nebylo jednoduchým úkolem. Vynikajícím odborným komentářem s množstvím informací provázal celou akci Jan Chýle.

Vybrání byli nakonec čtyři hřebci. Vítězem výběru byl vyhlášen holštýnský CHIN CHAMP'S CALANDO (Chin Champ - Mare I po Calando I, Cassini I), impozantní hnědák v majetku Luboše Kozáka z Hluboké nad Vltavou. Prvním premiováným se stal holštýn narozený v Čechách BALCAMOR (Baloubet du Rouet - Camora po Cassiano, Constant) v chovu i majetku Ing. Jiřího Mayera z Ohrazenic. Druhý premiováný hřebec LITTLE JOE (Lordanos - Little Rose EW po Chacco-Blue, Landadel) plemene oldenburský skokový kůň je v majetku Tomáše Libicha z Rostoklat. Čtvrtý hřebec s uděleným výběrem, holštýnský DARCOSSINI (Darco - Zeitlos po Cassini II, Landadel), se narodil u chovatelky Karolíny Bolkové z Valašského Meziříčí, a jeho majitelem je JUDr. Dušan Rendl z Mostu.

I nevybraní hřebci se prezentovali vesměs ve velmi dobrém světle a mají předpoklady pro úspěšnou sportovní kariéru. K vidění byli koně zajímavých původů, krom obvyklých holštýnských C linií potomci hřebců Diamant se Semilly, Heartbreaker, Arko III, Levistan, Guidam Sohn, Fl. Garibaldi a tři synové hřebce Darco. Doufáme, že budou i další ročníky takto kvalitní a početné. Škoda jen, že se nezúčastnilo více hřebců z plemenných knih v ČR. Všichni předvedení hřebci získali předvýběr za PK CS pro soutěže KMK.

Součástí výběru bylo také sobotní předvedení starších hřebců, kteří žádali o zařazení do plemenitby na základě vlastní výkonnosti. Ze sedmi zúčastněných byli vybráni 3:

CANON, holšt., hd., Cascavelle - Lord, maj. JK Kolowrat, výkonnost - skok 150

SACIPONT JV, bav., hd., Stakkato Gold - Leonardo, maj. Vladimír Janča, skok - 150

1468 EL PASO II, hann., běl., Escudo I - Werther, maj. Petra Větrovská, skok - 140

Rádi bychom poděkovali za návštěvu představitelům Zvázu chovatelů koní na Slovensku - družstvo, prof. Ing. Marku Halovi, PhD., a Ing. Františku Grácovi, kteří se každoročně účastní našich výběrů a významně se podílejí na dlouhodobé spolupráci obou svazů.

Za vzornou přípravu areálu patří uznání firmě ERC, s. r. o., Mnětice, zdejší zázemí je již prověřeno kvalitně pořádanými předváděcími dny hřebců. Vedoucím jedenáctičlenného týmu předváděčů a pomocníků byl Mgr. Jaroslav Müller, koně předváděli Ondřej Rain, Jakub Hlávka a Pavel Hladík. Ozvučení a příjemnou hudbu tradičně zajistil Jan Kameník.

Děkujeme publiku, že se sešlo v tak hojném počtu, a doufáme, že bylo spokojeno.

Těšíme se na další ročník výběru hřebců v roce 2015.

Ing. L. Zavadilová,
SCHST CS

VÝBĚR HŘEBCŮ DO PLEMENITBY PK SLOVENSKÉHO TEPLOKREVNÍKA V ČR

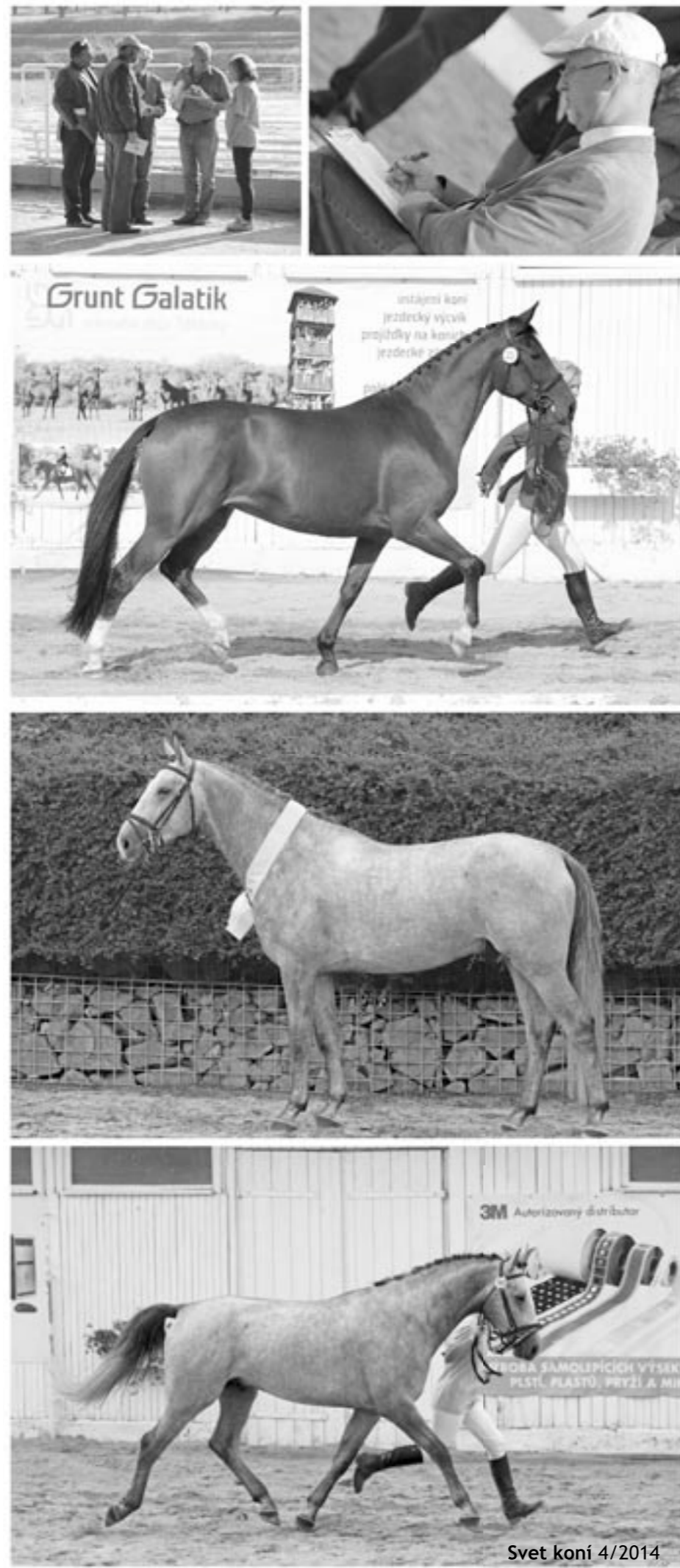
Chovatelia moravského teplokrvníka si dali svoje „dostaveničko“ 20. 9. 2014 tradične v Galatikovom grunte v Těšánkach na výstave koní moravského teplokrvníka. V príjemnom prostredí bolo tento rok predvedených 41 predstaviteľov tradičných plemien koní moravského teplokrvníka. Punc medzinárodnosti tomuto podujatiu dodávali chovatelia koní zo Slovenska: spoločnosť Suelin, s. r. o., Bukovec pri Myjave a Ing. K. Žiaková zo Bziniec pod Javorinou.

Komisia v zložení prof. Ing. M. Halo, PhD., Ing. P. Görözdí a Ing. F. Grácza hodnotila počas dopoludnia kone v siedmich kategóriách. V kategórii dvojročných žrebčov zvíťazil žrebec Catalin IX-15 Váňa v majetku Suelin, s. r. o., Bukovec pri Myjave. Žrebec je prísľubom pre zachovanie otcovskej línie Catalin IX Concord. Medzi štvorročnými kobylkami potvrdila svoju triedu kobylka Batika zo žrebčína Tasov, predstaviteľka slovenského teplokrvníka, spĺňajúca podmienky zápisu do PK moravského teplokrvníka, prechovaná na Przedswita III K, ako aj na Przedswita XIII Pib. Komisiu zaujala i kategória žrebčov adeptov, v ktorej dominoval neskorší víťaz výstavy 81/109 Przedswit II MT-1 Pares po motešickom 4450 Przedswit XXIII z matky 55/270 Nina (po motešickom Przedswit XXI) z chovu a v majetku KVATRO - EKOSTATEK, s. r. o., Velká nad Veličkou. Žrebec je veľkou nádejou stredoeurópskeho regiónu pre líniu Przedswit. Výstavu ukončila kategória starších žrebčov. V tejto kategórii zvíťazil žrebec 8/693 Sedrik v majetku Ing. Renaty Polednovej.

Celý priebeh výstavy bol erudovane moderovaný sprievodným slovom p. Marie Urbanovej. Po skončení výstavy a vyhlásení Šampióna výstavy Těšánky 2014, ktorým sa stal už spomínaný 81/109 Przedswit II MT-1 Pares, bolo využitie moravského teplokrvníka prezentované v rôznych disciplínach jazdeckého športu, čím bolo deklarované jeho všestranné využitie.

Celkový dojem z výstavy vyjadruje skutočnosť, že chovateľom moravského teplokrvníka sa darí konsolidovať plemeno, o čom svedčia i výsledky nielen v Těšánkach, ale i v Trenčíne či v Hódmezővásárhely.

FG, Foto: I. Maršálková

Na základe pozvania Maďarského zväzu chovateľov noniusa sa Ing. Péter Görözdí a Ing. František Grácza zúčastnili osláv 25. výročia založenia zväzu. Táto slávnostná akcia sa uskutočnila v kolíske plemena nonius - v Žrebčine Mezöhegyes.

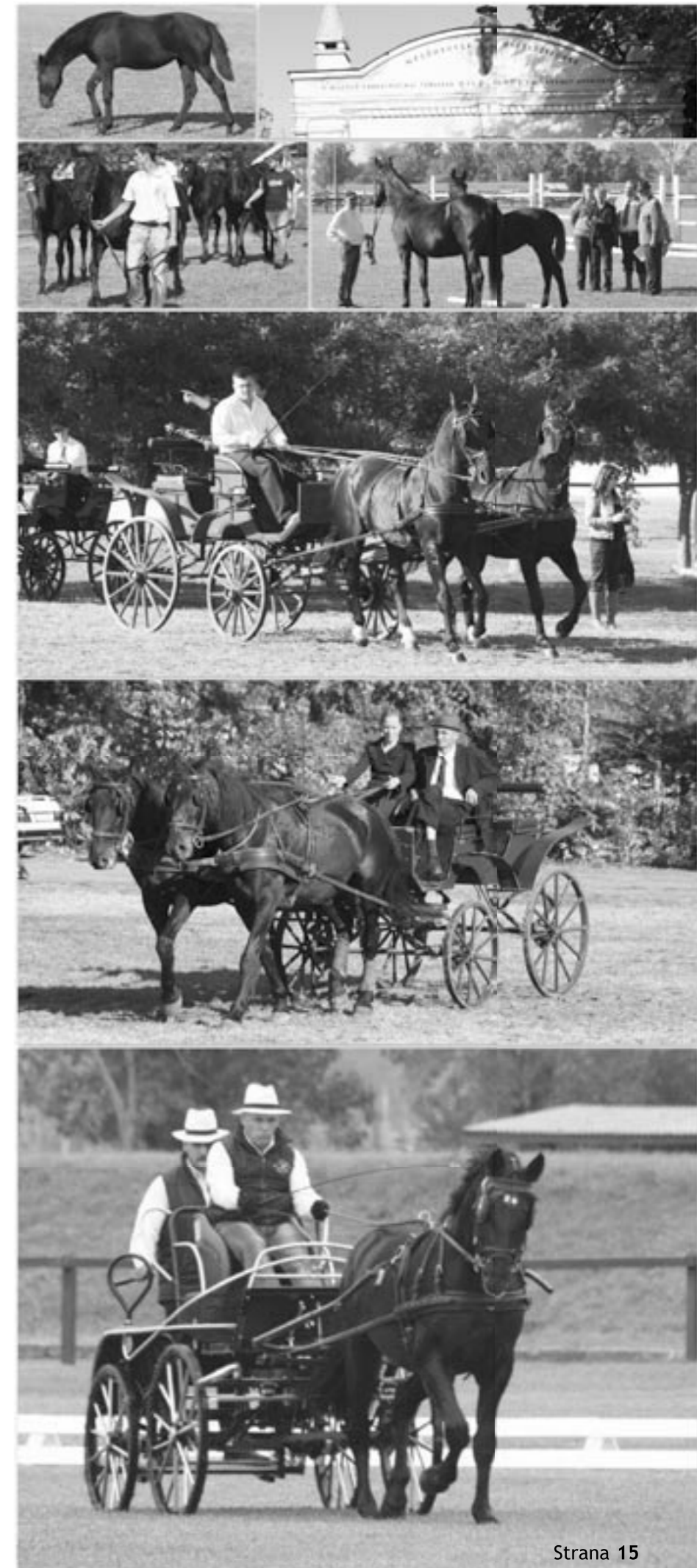
Celá oslava bola rozložená do dvoch dní. 18. októbra dopoludnia sa uskutočnili výkonnostné skúšky mladých plemenných žrebčov. Štyri mladé žrebce absolvovali výkonnostné skúšky, ktoré sú odlišné od skúšok na Slovensku. Po hodnotení typu a exteriéru sa hodnotí mechanika pohybu (kvalitatívna i kvantitatívna). Uvedená úprava platila v bývalej ČSSR za existencie Výskumného ústavu chovu koní v Slatiňanoch. Potom nasleduje drezúrna úloha v jednozáprahu. Žrebce, ktoré absolvojú skúšky, sú zaradované do chovu. Tri žrebce, ktoré absolvovali skúšky, boli z Hortobágyu a jeden žrebec z Mezöhegyesu.

Po skončení výkonnostných skúšok sa početné publikum presunulo do historickej jazdiarne mezöhegyeského žrebčína, kde sa konala oslava plemena. V slávnostnom prejave predseda zväzu spomenul význam plemena nonius v histórii a dôležité mílniky chovu. V rámci programu zväz ocenil významné osobnosti chovu noniusa v Maďarsku. Na záver programu bolo v rámci predvádzania prezentované široké upotrebenie noniusa.

Druhý deň sa niesol v znamení prezentácie chovu formou výstavy. Početné publikum malo možnosť vidieť osemnásť žriebät z ročníka 2014 a štyridsať kobýl v rôznych vekových kategóriách. Po vyhlásení víťazov a umiestnených v jednotlivých kategóriách sa popoludní uskutočnili vozotajské preteky určené výlučne pre plemeno nonius. Pre slovenský záprahový šport to znie neveriteľne, ale súťaží sa zúčastnilo 14 záprahov plemena nonius.

Ako zootechnikovi, ktorý sa určité obdobie svojho života noniusovi ako plemenu venoval, mi počas dvoch dní strávených v Mezöhegyesi pookriala duša. Ticho som závidel kolegom z Maďarska zanietenosť, s akou chovatelia noniusa pristupovali k celej akcii.

FG

Na základe pozitívnych výsledkov koní v parkúrových súťažiach, ktoré nesú vo svojom mene značku „Wavo“, sme oslovili majiteľa spoločnosti Wavo horses, s. r. o., Ing. Daniela Smorádka, a položili sme mu nasledovné otázky:

1) Čo (kto) vás priviedlo k chovu koní?

Pochádzam z mesta, ale vždy som mal vzťah k prírode. Ku koňom som sa dostal náhodou. Všetko sa to začalo kúpou staršej úspešnej parkúrovej kobylky, od ktorej som chcel žriebä. Nepodarilo sa mi to. Tak som kúpil ďalšiu. Postupne som sa za 10 rokov cez mnoho pokusov a omylov dostal ku skupine, podľa môjho názoru, kvalitných chovných kobýl a k ďalším 30 športovým koňom.

2) V súčasnom období je málo ľudí, ktorí sa venujú chovu, nakoľko je lacnejšie kúpiť hotového koňa. Vysvetlili by ste vašu chovateľskú filozofiu a dôvody, že i v takejto zložitej ekonomickej situácii sa u vás každoročne narodí 6 - 8 žriebät?

Naším cieľom je chov úspešných parkúrových koní, takže sa snažíme dosiahnuť čo najlepšiu kvalitu žriebät. Som presvedčený, že prísnu selekciou matiek a zvyšovaním kvality žrebčov sa dopracujeme k „materiálu“, aký lacno nekúpíte.

3) Predstavte nám váš team.

Stabilne u nás pracujú 2 zamestnanci, ktorí sa starajú o chod stajne a celého areálu. Pri vedení základného výcviku remonty a pri skokových začiatkoch externe spolupracujeme s viacerými jazdcami, ale hlavne sa spoliehame na skúsenosti úspešného jazdca a trénera, akým je Igor Šulek.

4) Na slovenských a českých kolbiskách je možné vidieť

mnoho koní s menom „Wavo“. Čo považujete za váš najväčší chovateľský úspech?

Teší ma, že kone z našej stajne sa začínajú objavovať na štartovacích listinách parkúrových pretekov na Slovensku aj v Čechách. Niektoré z nich sa už úspešne prezentovali aj v parkúroch stupňa „ST“ a viac. Najvyššiu výkonnosť dosiahol doposiaľ Aramis. Za najdôležitejšie však považujem vyselektovanie materského stáda, ktoré je schopné produkovať potomstvo na úrovni Alex, Aquirada, Lamparda a Aramisa. Pred 5 rokmi sme mali šesť žriebät ročne, z toho iba jedno z matky, ktorej kvalita dosahuje spomínanú úroveň. Dnes máme takéto matky štyri. Nič iné, iba kvalita potomstva je najdôležitejším kritériom pri výbere kobyly do chovu, a k tomu sa dopracujete len otestovaním niekoľkých generácií potomstva, čo sa Vám za krátky čas nepodarí. Zakladať si len na rodokmeni či športovej úrovni považujem za nepostačujúce.

5) Čo by ste zmenili v systéme podpory v nasledujúcich rokoch?

K tomu sa neviem vyjadriť, nechám to na kompetentných.

6) Aké sú vaše ciele do budúcnosti?

Tento projekt ma baví, som rád, že sa mu môžem venovať. Cieľom je venovať sa mu aj naďalej a posúvať ho zo dňa na deň o kúsok ďalej. Ale treba aj snívajť. Snom je vychovať žrebca olympijskej úrovne. Viem, že pravdepodobnosť, že sa mi to podarí, je veľmi malá. Aspoň budem môcť ešte dlho snívajť.

Ďakujem za rozhovor.

Zhováral sa FG

Igor Šulek - Wavo Aramis

Wavo Aquirado

Igor Šulek, Wavo Lampárd

V tomto a v nasledujúcich číslach Sveta koní dáme priestor úspešným slovenským reprezentantom prezentujúcim slovenské kone. Ako prvému sme dali priestor Igorovi Šulekovi, ktorému sme položili niekoľko otázok:

1) Môžeš priblížiť čitateľom tvoj postoj ku koňom narodeným na Slovensku a porovnať ich so zahraničnými koňmi?

Dlhodobo jazdím na koňoch slovenského chovu, čo vyplývalo aj z toho, že som po základnej vojenskej službe pôsobil 10 rokov v NŽ Topolčianky, kde sa na šport využívali kone tamjšieho chovu. Slovenský teplokrvník sa všeobecne vyznačuje výborným pracovným charakterom. 10 - 15 rokov dozadu ešte kone slovenského chovu nemali dostatočnú skokovú potenciú. Dnešné najlepšie jedince slovenského teplokrvníka sa vďaka chovateľskej práci už môžu plnohodnotne porovnávať v medzinárodných súťažiach so zahraničnými koňmi.

2) V maštali máš i staršie kone. Okrem Denvera, ktorý je už na zaslúženom dôchodku, súťažiš na koňoch starších ako 15 rokov, čo v našich zemepisných šírkach nie je časté. Čím to je?

Denver, Daria, Wavo Profit sú kone, ktoré do vysokého veku športovali na najvyššej úrovni. To poukazuje na konštitučnú tvrdosť slovenského teplokrvníka. Samozrejme je dôležité aj manažovanie športového koňa. Kôň ako každý športovec potrebuje počas roka aj fázu odpočinkovú, čo, myslím si, dnes málokto dodržiava. Preto často vidíme na pretekoch koňa veľmi talentovaného, ktorý však po niekoľkých sezónach prestane podávať vyrovnané výkony.

3) V súčasnosti máš vo svojej maštali niekoľko koní, ktorých výkonnosť sa ustálila na stupni „T“. Vedel by si ich stručne charakterizovať?

Wavo Profit - majiteľ Wavo Horses, chovateľ NŽ Topolčianky - slovenský teplokrvník, 18 rokov, po Ascot z matky po Przedswit XI. Dlhodobo športoval na úrovni stupňa „T“. Reprezentoval SR 5-krát v Pohári národov na CSIO. V súčasnej

dobe ešte stále športuje v stredných súťažiach s Barborou Sokolovou.

Daria - majiteľ Juraj Ježovič, chovateľ NŽ Topolčianky - slovenský teplokrvník, 19 rokov, po Chavtajm z matky po Duellano II. Absolvovala 14 športových sezón až po najvyššiu úroveň, v súčasnosti je zaradená do chovu.

Raptor - majiteľ Milan Ježovič, chovateľ CZ - český teplokrvník, 12 rokov, po Great Pleasure z matky po A1/1 Zorro. Stále aktívne športuje.

Wavo Lampard - majiteľ Wavo Horses, chovateľ Wavo Horses - slovenský teplokrvník, 9 rokov, po Papillon z matky po Lady's Lower. Pozorný skokan, ktorý v roku 2014 na medzinárodných pretekoch 10-krát absolvoval súťaže 140 - 145 cm bez trestných bodov.

Wavo Aramis - majiteľ Wavo Horses, chovateľ Wavo Horses - slovenský teplokrvník, 9 rokov, po Ballast z matky po Almspatz. Talentovaný skokan s veľkým potenciálom, ktorý v roku 2014 s umiestneniami na medzinárodných pretekoch 15-krát absolvoval súťaže 145 - 160 cm.

4) Čo by sa malo z tvojho pohľadu zmeniť zo strany ZCHKS a podpory pre chovateľov koní a zo strany SJF v podpore jazdcov?

Podľa môjho názoru by ZCHKS mohol zastrešiť súťaže KMK 4-, 5- a 6-ročných koní, nakoľko tieto súťaže sú vhodné na prezentáciu chovateľov, ktorých práca je nedocenená. Verím, že SJF začne slúžiť pre športovcov, čo jej vyplýva aj z názvu, nakoľko podľa môjho názoru (po nezmyselnom rozdelení na 9 oblastí) je nefunkčná.

5) Aké sú tvoje ciele na sezónu 2015?

Zodpovedne pripraviť zverené kone na nasledujúcu sezónu a s najlepšími absolvovať aj ťažké medzinárodné súťaže.

Ďakujem za rozhovor a do novej sezóny aj za ZCHKS prajem veľa športových úspechov so slovenským teplokrvníkom.

Zhováral sa FG

Jazdiareň žrebčince

Ako absolventa nitrianskej VŠP (Vysokej školy poľnohospodárskej, v súčasnosti SPU) ma zaujímal osud žrebčince, ktorý bol v Nitre zriadený po zrušení žrebčince v Bojnovej v roku 1900. Niekoľkokrát som oslovil dnes už nebohého Ing. I. Maseka, ako i kolegov „Nitranov“ s prosbou o bližšiu informáciu o žrebčinci. Zároveň som chcel získať fotodokumentáciu, ktorá by život v žrebčinci dokreslovala. Na moje dotazy som získaval od zainteresovaných negatívne odpovede. Pomohla mi náhoda. Na internete som našiel odkaz na fotografie Žrebčince v Nitre z rokov 1902 - 1967.

Samotná stavba Žrebčince v Nitre bola postavená v roku 1899 staviteľom K. Mayerom. V žrebčinci mohlo byť ustajnených 150 koní, a ubytovaných tu mohlo byť 140 ošetrovateľov a jazdcov. Budovy žrebčince sa nachádzali na dnešnej Štefánikovej ulici. Z pôvodných budov stojí ešte dvojposchodová budova pred bývalou OPS-kou. Maštale a jazdiareň žrebčince sa nachádzali v priestoroch súčasného obchodného centra „Polygon“ a z časti aj autobusového nástupišťa. Pohostinstvo v prednej časti „Polygonu“ je pravdepodobne pôvodnou budovou bývalého žrebčince.

Žrebčince založené na Slovensku: Bojná (1855), Nitra (1900), Prešov (1859) a Rimavská Sobota (1884) neboli samostatné, ale boli priamo podriadené Žrebčincu v Stoličnom Belehrade (Székesfehérvár). Žrebčinec v Nitre zabezpečoval plemenitbu pre západoslovenskú oblasť,

v ktorej bol dominantným plemenom nonius. V rámci rajonizácie patrilo Slovensko do 5. chovnej oblasti s chovom jazdeckých koní pre armádu a stredne veľkých záprahových koní.

Počas druhej svetovej vojny prišiel žrebčinec o podstatnú časť žrebčov, najmä noniusov. Svoju činnosť Žrebčinec v Nitre ukončil v roku 1960. Dôvodom presunu žrebčince do Šamorína boli stiesnené podmienky, tlak rozširovania sa mesta Nitry, ako aj plánovaná realizácia projektu VŠP na pozemkoch bývalého žrebčince, z čoho však neskôr zišlo a VŠP bola vybudovaná na bývalom letisku.

FG

Žrebčinec zo Štefánikovej ulice

Zubadlo je najpodstatnejšia časť uzdičky. Pôsobí cez jazyk na spodnú čeľusť koňa. Vo všeobecnosti platí, že čím tenšie je zubadlo, tým ostrejšie pôsobí. Silné zubadlo (nie však tak hrubé, aby koňa rušilo a nemohlo pohodlne ležať v papuli) je koňovi príjemné, a kôň ho prijíma bez problémov. Priestor pre zubadlo, prípadne pre obe zubadlá pri uzde, je v medzere medzi zubami na dolnej čeľusti.

Prvý spôsob ovládania koní spočíval v jednoduchej ohlávke utkanej z trávy alebo zhotovenej z kože. Výrazne sa neodlišovala od ohlávky používanej u sobov, na ktorých jazdili ich pastieri na území dnešného Mongolska približne tisíc rokov a viac predtým, než stepné kmene obrátili svoju pozornosť ku všestrannejšiemu koňovi. Od ohlávky, ktorá nahradila ešte jednoduchší povrázok uviazaný okolo krku, nebolo ďaleko k remienku, ktorý obopínal spodnú čeľusť a prebiehal medzi stoličkami a rezákmi. Je nanajvýš pravdepodobné, že takto vyzeralo prvé uzdenie. Päť tisíc rokov po zdomácnení koňa jazdili na koni americkí indiáni rovnako, ako ich euroázijskí kočovní predkovia s remienkom okolo spodnej čeľuste. Voly, ktoré boli používané dlhú dobu pred koňmi, boli ovládané lanom upevneným k rohom alebo k nosnému krúžku. Tak ako onager (ázijský divý osol), ktorý bol tiež využívaný pred koňmi. Tento spôsob bol asi využívaný aj u koní, ale len ojedinele a veľmi krátke obdobie. Sumerský nález monumentálneho Chaldejského zákonníka mesta Ur z doby 2 500 rokov pred našim letopočtom ukazuje osly zapriahnuté do vozov s plnými kolesami a ovládané nosnými krúžkami. Od ohlávky a čeľustného remienku bolo veľmi blízko k zubadlu, ktorého poloha bola udržiavaná nátylníkom často s podporou nízko nasadeného nánosníka.

Dôkaz používania zubadiel máme už od roku 3000 pred Kristom. Archeologické nálezy zahŕňali zubadlá v rôznych prevedeniach, ktoré však neboli tak sofistikované alebo tak jemné, ako naše moderné zubadlá. Ovládanie koňa riadením jeho hlavy a jeho úst bol jednoznačne pojem chápaný veľmi najranejšími jazdcami.

Prvé zubadlá - rovné tyčky boli vyrobené najskôr z tvrdého dreva a neskôr z kostí a rohov. Takéto zubadlá sa používali v období asi 2 300 rokov pred našim letopočtom. V tom čase ustupovalo využívanie onagera. Medzi rokmi 1300 a 1200 p. n. l., boli po celom Blízkom východe rozšírené kovové zubadlá z bronzu, i keď medzi kmeňmi, ktorých život bol spojený s chovom koní, sa objavili už oveľa skorej.

Najstaršie známe kovové zubadlo bolo objavené archeológmi v Izraeli. Bolo objavené na pohrebisku equidov, ktoré sa nachádza v Tel-Haror, a pravdepodobne bolo používané na somárovi. Archeológovia uskutočnili tento objav vo vrstve materiálu pochádzajúcej z rokov 1750 p. n. l. až 1650 p. n. l. strednej doby bronzovej. Toto medené zubadlo bolo vyrobené z pevne ukovaného, zaobleného zubadielka s párom diskoidných lícných častí s hrotmi na ich vnútornej strane. Táto kombinácia dlhého zubadielka a krúžkov s hrotmi poskytovala účinnú páku, ktorá mohla zlepšovať smerové riadenie a ovládateľnosť

zvieratá. Najvypracovanejšie zubadlá pochádzajú z 10. - 17. storočia pred Kr. z Luristanu v západnom Iráne. Boli to rovné zubadlá s motívmi koní, bohov alebo príšer na koncoch. Zdá sa, že takmer od počiatku mali prednosť stále tvrdšie lomené zubadlá, ktoré pôsobili na spodnú čeľusť ako luskáčik na orechy. Napriek tomu, že sa rovné zubadielko nikdy nestalo prežitkom, lomené zubadlo si postupne získalo priazeň u kočovných kmeňov Eurázie a tiež národov Blízkeho východu používajúcich vojnové vozy.

Akonáhle sa kone stali nástrojmi vojny, počínajúc vozmi starovekého Egypta a nasadených bojovníkov z východnej a strednej Ázie, bola potreba ovládať koňa v rušivom a rýchlo sa rozvíjajúcom prostredí stále dôležitejšia. Jazdci hľadali ostrejšiu komunikáciu a hrubšie zubadlá, aby bolo možné zastaviť alebo riadiť ich kone v bitke, často len jednou rukou za opraty. Zubadlá z egyptských, rímskych a stredovekých európskych epoch boli oveľa surovejšie než tie predošlé. Zubadielka boli vo svojich účinkoch čím ďalej tým razantnejšie, boli pridávané klince, ozubené hrany a podobne. U vozov mohol byť účinok uzdenia podporený tým, že opraty boli vedené od zubadla nadol skrz krúžky umiestnené na spodnej časti postroja a odtiaľ k rukám vozataja. Výsledný ostrý uhol nesmierne zvyšoval tlak, ktorý mohol byť vyvinutý na konskú hubu. Bočná kontrola bola zvýšená kolíkmi, alebo krúžkami vybavenými ježkami, ktoré bodali zo strán do tváre. Napriek tomu, že svet vedel o pákovom zubadle, ranému jazdeckému mysleniu dominovalo stihlo, a tento stav trval až do stredoveku. Stihlo vyhovovalo ľuďom v strednej Ázii (Mongoli, Huni, Tatári), pretože úplne vyhovovalo jazdeckému štýlu týchto jazdeckých lučištníkov, orientovanému na rýchlosť.

Obrazové dôkazy o ranom vývoji uzdenia predstavujú asýrske nálezy z doby medzi 9. a 6. st. pred n. l., ktoré boli vo svojej dobe hlavnou „svetovou veľmocou“. Egyptské reliéfy a náhrobné maľby zobrazujú bujné kone v záprahu so zreteľne účinným uzdením. Jedným z nich je hrob faraóna Harenheba pochádzajúceho približne z obdobia 1 600 rokov pred n. l. Svojho koňa ovláda pomocou nízko pripnutého nánosníka, ktorý dnes poznáme ako hannoverský nánosník. Za kráľovstva Tiglath-Pilasera III. (747 - 727 p. n. l.) je zubadlo stihlové, so zubadielkom pravdepodobne obitým cvokmi s tupými hrotmi, s tyčkami v tvare trojuholníka, ktorého základňa má tvar polmesiaca. Konštrukcia uzdičky umožňuje pôsobenie stihla smerom nahor proti pyskom a musela vyvíjať aj tlak smerom nadol na konské väzy.

V oblasti klasickeho Grécka kládli všade dôraz na humánnu prístup práce. To je u starovekých jazdcov neobvyklá kvalita, ktorá zreteľne chýbala jeho následníkom snád' až do 20. storočia. Grécke zubadlá - všetky moderného vzhľadu - boli stihlové, buď s tyčkami alebo bez, a so zubadielkami, ku ktorým boli pripevnené valčky s klincami alebo cvokmi, ktoré môžu byť malé a tupé alebo väčšie a ostrejšie. Zubadlá pre mladé kone mali okolo zubadielok malé valčky, alebo k nim boli pripevnené kúsky retiazok ako hračky u súčasných

lomených zubadiel. Jemným zubadlám bola dávaná vždy prednosť oproti ostrým, a neustále bol kladený dôraz na ľahkú a citlivú ruku.

Významný pokrok do jazdeckej praxe priniesli Kelti, ktorí boli vynikajúci vojaci, ale aj šikovní a vynaliezaví kováči. Je im pripisovaný nový princíp ovládania koňa, a to pomocou páky. Rímske pákové zubadlá boli prekvapivo moderného tvaru, dokonca využívali klenuté zubadielko, ale boli bez podbradnej retiazky, avšak boli často spojené s nánosníkom kvôli zosilneniu jeho účinku. Kelti mali oveľa bližšie k stihlovému zubadlu.

Tapiséria z Bayeux zobrazuje normanských rytierov, ako používajú stihlá alebo podobné zubadlá. Ako sa kone zväčšovali a rytieri aj osedlané zvieratá nosili stále viac brnenia, začala byť bežne používaná páka, ktorá postupne rástla do obludných rozmerov. V niektorých prípadoch boli tyčky týchto strašných zubadiel dlhé až 55 cm. Tomu zodpovedá aj účinok páky, ktorá mohla byť použitá proti konskému tylu a spodnej čeľusti. Tieto zubadlá mohli byť použité tak násilne ako nikdy predtým.

Kolískou klasickeho jazdeckého boli bez pochyb jazdecké školy, ktoré vznikali v období renesancie v Neapoli. Federico Grisone tu založil svoju školu v roku 1532. Používal niektoré veľmi tvrdé zubadlá a mnoho iných vyvinul, niektoré z nich desivo zložité. Grisone však tiež trval na tom, že s konskou hubou je nutné udržiavať ľahké a citlivé spojenie. Vďaka európskym jazdeckým školám zostal zachovaný dôraz na páku až do prelomu 19. a 20. storočia.

V 19. storočí sa objavilo toľko nových druhov zubadiel a uzdenia ako nikdy predtým. 20. storočie až do vypuknutia 2. svetovej vojny bolo rovnako plodné. Vznikalo veľké množstvo dômyselne tvarovaných pelhamov a tiež nezvyčajné zlepšenia u iných typov zubadiel. Aj naďalej napriek príkladu Federica Caprilliho, ktorý trval na začiatku 20. storočia na používaní stihla, bolo stihlové zubadlo považované len za predstupeň páky. O nej sa súdilo, že práve ona slúži k dovršeniu snahy o ideálne prilnutie a vybudovanie takého svalstva, ktorého výsledkom je klenutý krk, odľahčený predok tela a ľahké spojenie ruky jazdca s konskou hubou.

V dnešnej dobe sa v jazdecke používajú rôzne materiály a tvary v konštrukcii zubadiel. No i napriek modernej dobe stále platí zásada, že ovládanie koňa závisí hlavne na spôsobe práce a cite jazdca.

Ing. E. Mlyneková, PhD., Bc. Z. Čimborová

Francúzska páka zo 16. storočia

Najstaršie objavené kovové zubadlo

Keltské zdobené zubadlo

Asýrske zdobené zubadlo

Netradičný názov, netradičné podujatie, ktoré sa uskutočnilo dňa 4. 10. 2014 v obci Malý Lapáš na ranči „Nový dvor“ nieslo názov „Majster ranča 2014“. Už piaty ročník tohto podujatia, určeného pre širokú odbornú ako aj laickú verejnosť, zorganizovala rodina Jána Tótha pre milovníkov koní a psov, ale aj ľudí, ktorí majú radi dobrú náladu a priateľské stretnutia.

Do areálu ranča už od skorého rána prichádzali návštevníci a pretekári zo Slovenska, Česka, Poľska, ako aj z družobných maďarských obcí Pilisszantov a Piliscsaba. Napriek tomu, že skoro na celom Slovensku pršalo, nad samotným rančom akoby bol veľký dážďik a nepadla ani kvapka dažďa. V celom priestore sa ozývala príjemná hudba, rozvoniavala vôňa domácej kapustnice alebo pečených klobások a vareného vína.

Okrem výborného občerstvenia si návštevníci mohli svoje zraky popásť na historických motorových vozidlách, silných motorkách a taktiež vidieť pri práci umeleckého rezbára z Veľkého Lapáša Petra Šranka, obec reprezentovali aj miestni vinári so svojimi vínami, ako aj pre jesenné obdobie tradičným burčiakom.

V kynologickom sektore predviedli policajní psovodi akčné ukážky služobnej kynológie pod vedením kpt. JUDr. Ladislava Filipa z KR PZ Nitra a za asistencie figuranta Miroslava Scherhaufera. Psovodi HZS priblížili divákovi výcvik mladého psa ako aj transport psa na lanovej dráhe, vyhľadanie a označenie zranenej osoby v teréne. Potlesk divákov zožali aj argentínske dogy z LA ROSA DE INCA, psy predviedli výbornú ovládateľnosť pri poslušnosti a obrane psovoda. Mladý, ale atraktívny kynologický šport DOGDANCING predviedla Viki Obetková s border kóliou Classy.

Medzi hlavné súťaže podujatia patria furmanské preteky, kde furmani z celej SR, Poľska, ale aj z Českej republiky predviedli v súťažiach svoje furmanské umenie s ťažnými koníkmi pod okom nekompromisnej, ale regulárne hodnotiacej komisie na čele s výkonným riaditeľom Zväzu chovateľov koní na Slovensku Ing. Františkom Gráczom. Napätie medzi furmanmi by sa dalo krájať, nakoľko tieto preteky boli aj záverečnými desiatymi pretekmi vo furmanskej súťaži „O pohár ZCHKS“, a bodové rozdiely medzi pretekármi boli minimálne. O tom, že jablko nepadá ďaleko od stromu, presvedčila mladá furmanka Karin Kitašová z Golianova, ktorá spolu s pomocníčkou Frederikou Páleníkovou predviedla sympatický výkon. V závere sa z prvého miesta tešili Krupinčania Ján Francisty so synom Jankom a štvornohými zverenkyňami Divou a Perlou, striebro si odniesol do Českej republiky Marian Fizek s pomocníkom Tomášom Kluzom a s koňmi Lordo a Buntek. Monty a Pejo odviezli bronz pre Pavla Kitaša a Jána Urbačku.

O tom, že jazdiť sa dá nielen na koňoch presvedčilo divákov deväť mladých žien, ktoré na chrbtoch svojich manželov a priateľov absolvovali trať dlhú 253 m a prekonal pri tom tri pevné a jednu vodnú priekopu. Víťazstvom svoju formu potvrdil nitriansky rodák - atlét, finalista olympijských hier

z Londýna 2012 Marcel Lomnický s priateľkou Monikou Benovou, ktorý o pár desiatin sekundy ušiel húževnatému najstaršiemu pretekárovi Pavlovi Kitašovi s džokejkou Helenou Herengovou. Tretie miesto si vybehal jeden z najsilnejších mužov Slovenska Michal Petrik s manželkou Zuzanou. Cenu za najlepší kostým si odniesol šéf psovodov HZS Janko Žiška, ktorý v kompletnej zimnej výstroji aj s čakanom niesol Andreu Pavlíkovú, a po absolvovaní vodnej priekopy ešte aj plné lyžiarky vody. Pohár za najzábavnejší kostým si odniesla medzinárodná dvojica Ukrajinec Serhii Kardsevych so známou finalistkou televíznej FARMY Šárkou Rácovou. Titul najlepší Lapášan si odniesli manželka Zuzana a Martin Tóthovci.

Počas prestávok svoje náročné silové aktivity predviedli na bradlách firmy CAGE nitrianski borci STREET WORKOUT NITRA BAR HEROES, možnosť skúsiť si ich šport dostali aj prítomní diváci. Medzi najnetradičnejšie aktivity určite patrila súťaž v pomalom fajčení fajky, ktorý bol organizovaný pod záštitou PIPE CLUB Nitra, a v medzinárodnej konkurencii (na súťaži sa zúčastnil aj pretekár z USA) dokázal svoju fajku najdlhšie fajčiť Viliam Bárek pred Marošom Stražancom a tretím Igorom Escherom.

Diváci si pred záverečnou disciplínou zmerali sily v ručnom pílení dreva a hode bremenom. Deti sa zabavili na lanovke horskej služby, skákacom hrade či si skúsili strelbu z luku.

Záver dňa patril už tradičným pilčickým pretekom, kde si dvanásť chlapov preverilo svoju silu, vytrvalosť a zručnosť, keď museli 4-metrový bukový klát dreva rozpíliť na 10 rovnakých kusov, rozkátať ho na štvrtiny a rozsekať siahovicu. Záverečné zaseknutie do pripraveného pnička už dalo aj dobre stavaným borcom naozaj zabráť, a v cieľi lapali po dychu. Túto náročnú trať nakoniec najlepšie zvládol Jozef Bajnok, striebro patrilo Marekovi Palušovi, na tretej priečke sa umiestnil Jozef Gajdoš, a keďže tieto preteky sú naozaj náročné, organizátori vyhodnotili aj na štvrtom mieste Martina Kupča a piateho Pavla Kitaša.

Ako to na Slovensku býva zvykom, po skončení zápolení sa účastníci aj diváci zabávali do neskorého večera, a zahrála im prítom ľudová hudba.

Čo dodať na záver - vlastne ani nič, len to, že: kto nevidel - neuverí, a kto videl, nezabudne.

Dúfam, že v roku 2015 sa budeme môcť takéhoto výborného podujatia v duchu priateľskej atmosféry zúčastniť znova a opäť tu stretnúť takých fantastických ľudí, ako sú členovia organizačného tímu, za čo by som chcel osobitne poďakovať: moderátorovi Vladimírovi Vondrákovi, Paľovi Kitašovi - furmanovi, Jankovi Medáčkovi - predsedovi ŠK POLYSPORT, Jankovi, Robovi a Maťovi Tóthovcom a ich mamke Marike Tóthovej, ako aj všetkým nemenovaným, ktorým patrí veľké ďakujeme.

JuSta and MaTo
Foto: Ing. M. Gašaj

VYHODNOTENIE FURMANskej SEZÓNY 2014

V sobotu 8. 11. 2014 sa vo Veľkých Chlievanoch uskutočnilo tradičné vyhodnotenie furmanskej sezóny 2014. Na vyhodnotení sa až na ospravedlnených furmanov zúčastnili všetci aktívni furmani aj rozhodcovia. Počas sezóny 2014 bolo naplánovaných pätnásť furmanských súťaží. Neuskutočnili sa súťaže v Hrochoti a Mojmirovciach (technické a finančné dôvody). Furmanské súťaže v Golianove neboli zarátavané do celkového hodnotenia (súťaže sa neriadili platnými pravidlami ZCHKS). Počas celej sezóny nedošlo na furmanských pretekoch k závažným porušeniam pravidiel. Mimoriadny záujem zo strany furmanov bol o preteky vo Vitanovej a v Morovne.

Do furmanských súťaží sa v roku 2014 zapojilo dvadsaťdeväť furmanov zo Slovenska, Poľska a ČR. Najúspešnejším furmanom sezóny 2014 sa stal Miloš Bratko z Veľkých Chlievan s párom koní Artek a Kubo s celkovým počtom 81 bodov z deviatich podujatí. Druhé miesto obsadil Marian Fizek z Hrádku (ČR) s koňmi Lordo a Bunek s celkovým počtom 79 bodov z ôsmich podujatí. Na treťom mieste sa umiestnil vlnajší víťaz Pavol Kitaš z Golianova, ktorý počas roka súťažil na niekoľkých pároch koní. Získal celkovo 72 bodov zo siedmich podujatí. Víťazný furman dostal tradičný pohár. V rámci vyhodnotenia „Pohára ZCHKS 2014“ bol ďakovným listom ocenený aj Patrik Játy zo Pšurnovic, ktorý na Majstrovstvách ČR v Hornej Planej v kombinovanej súťaži dvojjápravov obsadil druhé miesto. Víťazstvo mu uniklo medzi opratami až v ťažkom ťahu, nakoľko vo furmanskom slalome i v práci s drevom zvíťazil. Po dobrých výsledkoch Milana Podolana a Lukáša Jurka tak ďalší zo slovenských furmanov dokázal konkurencieschopnosť našich furmanov v porovnaní s českými a moravskými furmanmi.

Z diskusie, v ktorej sa mali možnosť vyjadriť všetci furmani, vyplynuli nasledovné zmeny pravidiel, ktoré budú platiť v sezóne 2015.

Všeobecné pravidlá

Všeobecné pravidlá sa rozširujú o čl. 19. Zvukové znamenie - zvonec

Na dorozumievanie sa s furmanmi slúži zvukové znamenie - zvonec. Za používanie zvonca zodpovedá jeden člen rozhodcovského zboru. Zvonec slúži na oznámenie povolenia prehladky trate súťažiacim furmanom, na znamenie povolenia štartu, na prerušenie súťaže z technických príčin. V prípade, že po znamení zvoncom sa furman nedostaví na štart do 45 sekúnd, rozhodcovský zbor spustí čas. Ak furman neprejde štartom do ďalších 45 sekúnd, je vylúčený.

Súťaž B - Práca s drevom

2. Postroj koní musí byť chomúťový, bezpečný, zodpovedajúci telesnej konštitúcii koňa a úrovni výkonu. Zakázané sú celoretazové pobočky. Podkutie koní aspoň na predné končatiny sa odporúča, nie je však podmienkou účasti.

7. Jazdí sa s bičom, bez pomocníka.

8. Furman sa pohybuje prirodzeným krokom, chod koňa je ľubovoľný.

Súťaž C - Absolútny ťah - „Silák v páre“

4. Postroj koní musí byť chomúťový, bezpečný, zodpovedajúci telesnej konštitúcii koňa a úrovni výkonu. Zakázané sú celoretazové pobočky. Podkutie koní aspoň na predné končatiny sa odporúča, nie je však podmienkou účasti.

12. Súťažiaci má 2 minúty na prekonanie predpísanej vzdialenosti 40 m. V prípade prekročenia časového limitu, resp. odmietnutia poslušnosti koňmi, súťažná dvojica nepokračuje v súťaži, a do výsledkov sa započítava hmotnosť a vzdialenosť z predchádzajúceho kola. Rozhodcovský zbor má právo skrátiť časový limit na 1 minútu z časových, resp. technických dôvodov ak ide o skúšku ťahu v saniach. Rozhodcovský zbor je povinný zastaviť pokus súťažiaceho, ktorého pár koní zjavne nie je schopný pohnúť bremenom (tri neúspešné zabratia samostatne pri každom pripnutí).

14. Pri rovnosti umiestnenia rozhoduje o konečnom umiestnení vzdialenosť meraná pásmom od štartu po prednú časť saní (poslednej klady vo fúre) v nedokončenom kole.

V diskusii neboli schválené návrhy na možné opakovanie štartu v dôsledku technickej poruchy na postroji (voz, váhy), na zmeny hodnotenia súťaží, na štartovné alebo na obmedzenie štartového poľa na maximálne 16 účastníkov. Na rok 2015 bol spracovaný aktuálny kalendár. Vzhľadom k blížiacim sa komunálnym voľbám došlo k dohode, že termíny pretekov na rok 2015 budú spresnené do 15. 12. 2014. Následne bola diskusia ukončená.

Na rok 2015 je potrebné zabezpečiť, aby sa v mesiaci september / október uskutočnilo finále najlepších desiatich furmanov (osem podľa dlhodobých výsledkov, dve miesta ako „divoké karty“ ZCHKS a organizátora finále).

Zo strany furmanov je potrebné navrhnuť členov disciplinárnej komisie, ktorí by boli akceptovaní širokým spektrom furmanov. Kompletné Pravidlá na rok 2015 so zmenami nájdete na www.horses.sk.

FG

VYHODNOTENIE FURMANskej SEZÓNY 2014

Konečné poradie výsledkov furmanskej súťaže „O pohár ZCHKS“ 2014

P.č.	Preteky	Bytča	Vitanová	Nová Bystrica	Morovno	Chocholná- Velčice	Podolie	Duchonka	Veľké Chlievany	Timoradza	Malý Lapáš	Spolu
1.	Bratko Miloš	8	19		7	14	7	7	3	8	8	81
2.	Fizek Marian	6	11		16	15	8	5	8		10	79
3.	Kitaš Pavol		17	8		9	9	9		11	9	72
4.	Matejčík Jozef	7	18	4	14	13	5			6		67
5.	Játy Patrik	12			11	10		8		12		53
6.	Gnida Peter		21	6		12	10					49
7.	Francisty Ján ml.		20		17				9			46
8.	Gallo Ján					11	4	10	4	7	7	43
9.	Ševčík Milan	10	13	5		8						36
10.	Dobrotka Ľuboš		14		9	6		6				35
11.	Francisty Ján st.		9		12						11	32
12.	Debnár Ján			2	10	16						28
13.	Halás Jozef					5	6		6	9		26
14.	Sondor Máriaus				2	7	2	4	2	3	6	26
15.	Raškevič Michal	9	16									25
16.	Okša Tomáš		1		4	4	3	3	1	4	4	24
17.	Gnida Daniel		10		13							23
18.	Vrecko Jozef			7	15							22
19.	Bajnok Jozef				8			2	5	5	2	22
20.	Jurko Lukáš	1	12						7		1	21
21.	Balvan Štefan	5	4		6	2	1	1		2		21
22.	Matušiska Marek		15									15
23.	Podolan Milan		5							10		15
24.	Tóth Tibor		8								5	13
25.	Chromec Ľubomír	11										11
26.	Kubica Piotr		7	1								8
26.	Mahútová Lenka	3			5							8
28.	Petrenka Jaroslav		6									6
29.	Kitaš Peter	4										4
30.	Palovčík Ján		3									3
30.	Ľach Janek			3								3
30.	Veterník Martin				3							3
30.	Hodulík Viliam					3						3
34.	Hrubec Štefan		2									2
34.	Jedinák Anton	2										2
34.	Urbačka Ján										2	2
37.	Kubelák Miroslav					1				1		2

Bratko Miloš

FURMANSKÝ DEŇ

Vitanová

2015

POZVÁNKA

Obec Vitanová a Zväz chovateľov koní Vás všetkých srdečne pozývajú na šiesty ročník furmanskej súťaže, ktorá sa uskutoční 7. februára 2015 o 9,00 hod. vo Vitanovej v lokalite „Nad Borky“ s nasledovným programom:

Slávnostný sprievod obcou
Otvorenie súťaže
Predpoklad ukončenia súťaže o 15,00 hod.

www.vitanova.eu.sk